

Ebaruwa eya AWAIBRANIA Amang'ana ku owuimpi

Ebaruwa eya Awaibrania ne endala ku ebaruwa eya omujoji wayo ngamanyiike geeza. Awandi wawoola mbwe Apolo nio owagijojja, na awandi mbwe Baranabaasi. Agati eya emiaka egia 400 kutuuka 600. Lwona wario awandi awaangirizianga mbwe Paulo nio owajojja ebaruwa eno. Kuwonekana mbwe yajojjwa mu omwaka ogwa 70 ne *ekaalu eya Yerusaleemu ekiari okuonwa, aeniki omujoji agamba-gamba ku emisango egia *endagano enkulu egiawanga ni gikolwa mu ekaalu. Omujoji awona mbwe emisango egio giawanga ampi okuwua.

Ebaruwa eno egamba-gamba ku Yesu *Kristo ki omulala oambania Awakristo wona. Yesu alaganiwua ki okirre *enyankoi, Muusa na *Awoozia awanene awa endagano enkulu, aeniki iye nio Omuozi omunene owa kuwene kandi otuukre, oambania awantu ni Katonda ilala. Kutio, Owukristo wuri kungulu okukira namba ediini eya *Awayaudi, aeniki Kristo yawa omusango omulala ogusugre okukira giona egia awoozia awa Awayaudi waafumia ku emiaka giona. Iye omwene yawa Omuozi kandi aifumia omwene ki igondi, kutio yakola endagano empia na awantu wona ku ekialo aa endagano enkulu yawanga agati ya Katonda na Awayaudi weng'ene. Endagano empia

eno yagamba-gambwako na *Awagambi mu Endagano Enkulu mala kiomo omujoji owa ebaruwa eno alagana, na aingizia amang'ana aga Yeremia 33:31-34 mu Awaibrania 8:8-12. Owutuukre, omujoji ajoja ku awantu awatiirwe mu omunayo ogwa Awaisraeli awamanyiike ku okuwa kwawu no okuganya. Kutio, Awakristo wona walagiriziwua okuwarra ku Yesu owa okuganya kwawu kutanikirra, okuemerra mu owutanikro nawuno mu owutuuko.

Kristo ari omukaate okukira enyankoi

¹ Mu amiire amakulu agaawita, Katonda yagamba-gamba ni waaguukwa wiifu kangi kandi mu engira enyingi ni kuwitra ku *awagambi waae.

² Ni mu amiire aga entuuko gano, Katonda amiire okugamba-gamba ni ifwe ni kuwitra ku Omuzia waae, owa yalowola okuteera ewintu wiona mu amakono kandi owa ni kuwitako, yaluka igulu ne ekialo alala ni wiona ewirimo.

³ Omuzia owa Katonda ono, nio owunene owua Katonda wumurika ni wuemako kandi nie ekilago ekia Katonda ndiki-ndiki. Kandi ni iye oambiriire alala ewintu wiona ewiri ku igulu ni ku ekialo, na amang'ana gaae agari na amaani.

No Omuzia yamala okuesana engira eya awantu wakaoziziwua amawi, yaikala nyakukono okusaaza okwa Katonda Omukaate ku igulu.

4 Kutio yawa omukaate okukira *enyankoi woona mala kiomo eriina eria yaewua riona riri ikaate okukira amiina aga enyankoi woona.

5 Kusi ne enyankoi ki eya Katonda yalagako mbwe,

“Ori Omuzia wange,
reero mbeere Swao”?†

Namba mbwe,
“Nyiza okuwa Swae,

kandi oona aaza okuwa Omuzia wange”?†

6 Kandi ni Katonda areeta Omuzia wae owa oluweri ku ekialo, yawoola otino,

“Reka enyankoi awa Katonda woona wamuikirre wamusawe.”†

7 Omwene na agamba-gamba ku enyankoi wae, awoola otino,

“Agera enyankoi wae wawa ki omuyaga kandi *awatumwa wae wawa ki endimi ezia omurro.”†

8 Ni na agamba-gamba ku Omuzia wae awoola otino,

“Entewe eya owuami wuao, iwue Katonda, eeza okuweerao amiire goona,

kandi ooza okangatra awantu awa mu owuami wuao no owuigolovu.

9 Iwue omiire okugonzia owuigolovu, na amawi oregere,

kutio, inze Katonda waao miire okukuta angulu okukira awiina waao

ku *okukuwaka amavuta aga ekisangaalo.”†

10 Lwona alaga Omuzia wae otino,

1:4 Filiip 2:9 † 1:5 Zabu 2:7 † 1:5 2Sam 7:14; 1Amiir 17:13
1:5 Math 3:17; Awat 13:33; Awaib 5:5 † 1:6 Owuiz 32:43 1:6
Zabu 89:27 † 1:7 Zabu 104:4 † 1:9 Zabu 45:6, 7

- “Oo Omwami, mu owutanikro, ni iwue owaom-boka owulusa owua ekialo,
kandi igulu riri emirimo egia amakono gaao.
- 11 Igulu ne ekialo wiiza okuteeka, kandi wiiza okukiriiya ki enguwo,
ni iwue orio amiire goona.
- 12 Ooza okuwizinga alala ki ekanzu,
kandi wiiza okugaluka ki enguwo.
Ni iwue orio-wuri otio, ngorigaluka,
kandi emiigo giao giwula ne entuuko.”†
- 13 Ne enyankoi ki owa Katonda yalagako mbwe,
“Ikala nyakukono kwange okusaaza
nawuno ntoole awazigu waao
nte ansi ku amagulu gaao otaze?”†
- 14 Kane enyankoi niki? Ngawari mala emioyo egitumrwe okukorra awantu awaaza okutuukra owuinunuzi?

2

Engira eya owuinunuzi

¹ Kutio paka tutege amatwi ino kandi tuambe amang’ana aga tumiire okuwurra, kugere tutaema mu engira endamu.

² Aeniki, ni kuri mbwe amang’ana aga *enyankoi yawoola gawanga na amaani kandi awantu wona awaalowa okugalonda nakuwa awaagatambuka waaswawukwa enswawuka esugre nawo.

³ Katio ifwe tukamizuka tutie ni tutoorre owuinunuzi owukaate wuno wutono? *Omwami

† 1:12 Zabú 102:25-27 † 1:13 Zabú 110:1 1:13 Yoswa 10:24;
Math 22:44; Awaib 8:1; 10:13 1:14 Zabú 34:7; 91:11; 103:20 2:2
Awat 7:53

Yesu nio owasooka okulanzia ku owuinunuzi wuazane, kandi awantu awaamuwurra woona waatusigikra amang'ana ago mbwe gawanga kuwuene.

⁴ Katonda oona yalagana mbwe amang'ana gano gari kuwuene mu okukola ewilago ne ewintu ewiluguulwa, na amankono agagawukane-gawukaane alala ne empanwa ezia *Omwoyo Omweru ezia yaesana nikulondokana no okuagala kwae omwene.

Yesu nio owa tutuokrako owuinunuzi

⁵ Katonda ngakata ekialo ekia tugamba-gambako mbwe turinda okuuza, mu owukangasi owua enyankoi yawa.

⁶ Na ario mu endagano ansi aa omuntu wundi agamba-gambre na awoola otino,

“Kane omuntu ofwa ariki, owa okainyaasia okuingirizia amang'ana gaae,
omuzia owa omuntu aiwuule ariki, owa amang'ana gaae gakakuamba?”

⁷ Waamuisia ansi awa omutono* okukira enyankoi

nikuemao wamu-aa owunene no owuti

⁸ kandi otoola owukangasi owua ewintu wiona o-aa omuntu ofwa.”†

Ku oku-aa omuntu ofwa owukangasi owua ewintu wiona, okwo kulagana mbwe kiwulao-uwula ekia Katonda yareka na atateere ansi eya owukangasi owua omuntu ofwa. Ni kukawa

2:3 Awaib 10:29; 12:25 **2:4** Yowa 2:11; 10:37-39; Awat 15:12; 19:11; 1Kori 12:4-11 * **2:7** Namba *ku enyinga enyipi*; kugia mu amiiso amatono 9. † **2:8** Zabu 8:4-6

kutio, nyingeeno ngatuwona ne ewintu wiona wiri ansi eya owukangasi owua omuntu, yaaya.

⁹ Ni tuwona ni Yesu, owaisiwua ansi awa omutono okukira enyankoi, na aerwe owunene no owuti aeniki yafwa olumbe oluwiiwi kugere, ku owusiza owua Katonda, afwire awantu woona.

¹⁰ Kwaweera Katonda, omwene ewintu wiona kandi ogera ewintu wiona ni wiwaa wulootu, mbwe Yesu awone eminyako-nyaako. Yakola otio na agala mbwe Yesu awe omukangasi omutuufu owulako embala, ooza okureeta awaana waa awangi mu owuinunuzi kugere wawe mu owunene owuae.

¹¹ Kutio tutuukra mbwe awantu awaeruyiwa alala no omuntu owaeruyia, woona wari awantu awa omuntu omulala. Ekio niki ekigera ni Yesu awula ne ensuuko okuwaeta waamwawu waa.

¹² Omwene yalaga Katonda otino,
 “Nyiza okulaga waamwifu eriina riao,
 kandi nyiza okuemba enyembo ezia okukutondowola mu okuikumia okwa awakusawa.”†

¹³ Kandi lwona mbwe,
 “Nyiza okuta okuganya kwange ku Katonda.”†
 Kandi awoola mbwe,
 “Mpano ndi ano, na awaana awa Katonda yampa.”†

¹⁴ Kutio aeniki awaana awa Katonda wari awantu awayaluka ne emiwiri na amasaai, Yesu omwene oona yatoola embonekano eya omuwiri ogwa omuntu, kugere ni kuwitra ku olumbe lwae

2:8 1Kori 15:27 **2:9** Filiip 2:8-9 **2:10** Awaru 11:36; Luuk 24:26;
 Awaib 5:8-9; 7:28; 12:2 **2:11** Math 25:40; Mari 3:35; Yowa 20:17
 † **2:12** Zab 22:22 † **2:13** Isaa 8:17 † **2:13** Isaa 8:18

aone amaani aga *Ekikeeno ekiawanga ni ki-ambiriire amaani aga olumbe

¹⁵ kandi asiwule awantu, awa mu owulamu wuawu wuona, waawanga mu owusiwe owua okutia olumbe, wawe owuyanga.

¹⁶ Ni kuwene mbwe Yesu ngakaaza okutunzia enyankoi, ni na awiizukulu awa Abraamu niwo yaaza okutunzia.

¹⁷ Kino nikio ekiagera ni kuagalana mbwe paka awe ki waamwawu waae mu engira ziona, kugere awaweere *Omuozia omunene ori na amasaasra kandi orindre endagano. Nikuemao aifumie ki omusango† ogutoolao amawi aga awantu.

¹⁸ Aeniki Yesu omwene yainyaasia olwa yageezaniwua, aesa okutunzia awantu awageezaniwua.

3

Yesu ari omunene okukira Muusa

¹ Kutio waamwifu ku *Kristo awaetiirwe owulamu owua ku igulu, mute amaingirizio giinyu goona ku Yesu, owa ifwe tulaga awantu mbwe ari *omutumwa kandi *Omuozia iifu omunene.

² Yarinda amang'ana aga Katonda owamulowola amukorre, mala kiomo Muusa oona yakola mu enyumba eya Katonda.

2:14 Yowa 1:14; Owut 3:15; 1Kori 15:54–57; 1Yow 3:8 **2:16** Yowa 8:39; Awaru 4:16; 9:6–8; Gala 3:7, 29 † **2:17** Namba kandi mbwe oguwarizia okusu okwa Katonda, ale na awantu awooni. **2:17** Filiip 2:7; Awaib 5:2; 1Yow 2:2 **2:18** Awaib 4:15 **3:1** Awaib 4:14 **3:2** Emba 12:7

³ Kiomo omuntu o-ombooke enyumba aeewua owuti okukira enyumba eya aombooke, nintio lwona Yesu asugre okueewua owuti okukira Muusa.

⁴ Aeniki enyumba ki enyumba eombookwe no omuntu, ni Katonda nio omuomboki owa ewintu wiona.

⁵ Muusa yarinda amang’ana aga Katonda ki *omukurumu mu enyumba eya Katonda yoona, kandi okwo kwalaga awantu ekia Katonda yaazanga okuwoola mu amiire aga emberi.

⁶ Ni Kristo iye arindre amang’ana aga Katonda ki Omuzia okangatiire enyumba eya Katonda. Kandi ifwe ni ifwe enyumba yaae, ni tuandre ku owusiani wuifu no okurindirra okwa tuitumburra nawuno mu owutuuko.

Okuingira mu okuwuluuka okwa Katonda aaza oku-aa awantu waae

⁷ Kuri mala kiomo Katonda awoola mu endagano ni kuwita ku *Omwoyo Omweru mbwe, “Reero, ni muwuriire omwoyo ogwange,

⁸ mutagera emioyo giinyu giwe emikalu kiomo Awaisraeli waakola mu amiire aga okugeezaniwua ni waawanga mu ekeewa,

⁹ aa waaguukwa wiinyu wangeezaania kandi ku emiaka amakumi ane waawona ewintu ewia nyakola.

¹⁰ Ekio nikio ekiagera no okusu kwampamba ni ikula erio kandi nyawoola mbwe, ‘Emioyo egia awantu wano gireka engira enyinga ziona

kandi wakiari okumanya engira ziange.’

¹¹ Kutio nyaifuuwa ni ndi no okusu otino,
‘Ngawari-ingira mu okuwuluuka kwange,
yaaya!’ ”†

¹² Inywe waamwifu, muwone mbwe awulao-uwula omulala ku inywe ori no omwoyo ogurimo owuoni, ogutari no okuganya kandi ogugaluka ni gureka Katonda.

¹³ No omuntu ki omuntu a-ambie omwina waae amaani owuire ki owuire, iwaga erietwa mbwe “Reero” ni rikiario, kugere awuleo omuntu owa ensemerezanio eya owuoni eere omwoyo omukalu ng’a.

¹⁴ Aeniki ni turindre endagano paka mu owutuuko kandi ni tuteere emioyo giifu ku Katonda wukalu kiomo twakola olwa twawa no okuganya kuluweri, ni tuuza okutuukra omugawo gwifu ku ewintu ewia Kristo wiona.

¹⁵ Kuri mala kiomo endagano ewoola mbwe,
“Reero, ni muwuriire omwoyo gwae,
mutagera emioyo giinyu giwe emikalu
kiomo giawanga mu amiire aga awantu waalowa
Katonda.”†

¹⁶ Awaalowa Katonda ni waawu anu?
Ngawawanga awantu awa Muusa yakangatra
na awafumia Misiri?

¹⁷ Awa-ambia Katonda okusu ku emiaka
amakumi ane ni waawu anu? Ngawawanga
awantu awaakola owuoni, awaafwa mala
emiwiri giawu gisigala mu ekeewa?

3:10 Emba 14:33 † **3:11** Zabú 95:7-11 **3:11** Emba 14:21-23
† **3:15** Zabú 95:7, 8 **3:17** Emba 14:29; 1Kori 10:5, 10

18 Na awa Katonda yaifuuwa mbwe ngawaringira mu okuwuluuka kwae ni waawu anu? Ngawawanga awantu awaatambuka amang'ana gaae?

19 Kutio tuwona mbwe awantu awo ngawakae-sanga okuingira mu okuwuluuka okwae ku oku-taganya kwawu.

4

Okuwuluuka okwa awantu owa Katonda

1 Kutio, aeniki okuifuuwa okwa Katonda mbwe iwaga eria okuingira mu okuwuluuka kwae rikiario, mutukole wukalu tuwone mbwe awulao omuntu ku inywe orituukrwa na akeeyire okuingira.

2 Aeniki mala kiomo ifwe twona twamiire okuwurra amang'ana amalootu ku okuwuluuka okwa Katonda aga tumiire okulanziziwua kuno, nintio woona waagawurra owufwanani. Kukawa kutio, amang'ana gano ngagakawatunzia aeniki waalowa okuganya nago.*

3 Ni ifwe awamiire okuwa no okuganya no omwoyo omulala, tuingira mu okuwuluuka kwae, mala kiomo Katonda amiire okuwoola otino, "Nyaifuuwa ni ndi no okusu otino,

'Ngawari-ingira mu okuwuluuka kwange!' "†

Yalowa otio kukawa mbwe yamala okulongra awantu waae ansi aa okuwuluuka kale olwa yaluka ekialo.

* 4:2 Engalusi enyingi ziwoola mbwe aeniki ngawakawa no okuganya okwa awantu awaakola okuagala okwa Katonda waawanga nakwo. † 4:3 Zabu 95:11; Awaib 4:5

⁴ Aeniki ario ansi andi mu endagano aa agamba-gamba ku owuire owua musamvu na awoola otino “Katonda yamala emirimo, kutio owuire owua musamvu yawuluuka ku emirimo giae giona.”†

⁵ Kandi anyuma ao lwona tuwona ni Katonda awoola mbwe, “Ngawari-ingira ansi ange aa okuwuluuka.”

⁶ Amang’ana ago gakiari mala otio mbwe awantu wandi wari-ingira ansi aa okuwuluuka kandi awantu awaasooka okuwurra amang’ana aga Katonda ngawakaingira ansi aa okuwuluuka ao aeniki waalowa oku-aa Katonda owuti.

⁷ Kutio Katonda kandi yataao owuire wundi owuetwa mbwe, “Reero,” lunyima na amiire amangi gamiire okuwita yagamba-gamba ni kuwitira ku Daudi mala kiomo yawanga na amiire okuwoola mbwe,

“Reero ni muwuriire omwoyo ogwae,
mutagera emioyo giinyu giwe emikal!”†

⁸ Aeniki kuweeko mbwe Yoswa yawa-aa okuwuluuka, kangato Katonda ngakagamba-gambre kandi lunyima ku owuire wundi owua okuwuluuka.

⁹ Kutio *Sabato eya okuwuluuka, ekiario-wuri ku awantu awa Katonda,

¹⁰ aeniki omuntu-umuntu oingira mu okuwuluuka okwa Katonda, awuluuka ku emirimo giae mala kiomo Katonda oona yawuluuka ku emirimo giae.

¹¹ Kutio mutukole wukalu kiomo kuesekana, tuwone mbwe tuingiire mu okuwuluuka kwae,

† 4:4 Owut 2:2 † 4:7 Zabw 95:7, 8 4:8 Yoswa 22:4

kugere omuntu ataaza yalonda omufwano ogwa awantu awaareka okukola okuagala okwa Katonda, mala agwe na ataingiire.

¹² Aeniki amang'ana aga Katonda malamumu kandi gakola emirimo. Gari amoogi okukira omwambe ogwa olugangala oluri ne eminwa iwiri. Gaowola gaingira mumsi nawuno gaagawula owulamu no omwoyo, amaseseemo no owunyunguuri kandi gateera omuntu ekiina ku ewintu ewia aingirizia alala no okuagala okwa mu omwoyo.

¹³ Kiwulao-uwula ekintu ku ewintu ewia Katonda yaluka ekiwisre mu amiiso aga Katonda. Ee ewintu wiona wiisanukuule owuyanga ku owueru mu amiiso aga Katonda owa paka tulage geeza owuene owua ewintu ewia tumiire okukola wiona.

Yesu nio Omukangasi omunene owa awoozia

¹⁴ Kutio, aeniki turi no Omukangasi omunene owa *awoozia omiire okugia ku igulu ori Yesu Omuzia owa Katonda, mutuambe wukalu okuganya okwa tuwoola mbwe turi nakwo ku iye.

¹⁵ Aeniki ifwe ng'ani mbwe Omukangasi omunene owa awoozia owa turi nae ngaesa okutuambra amasaasra mu owunyowu-nyoowu wuifu, ni turi no omuoza omiire okugeezaniwua mu engira ziona mala kiomo ifwe, ni kukawa kutio ngakakola owuoni.

¹⁶ Kutio mutugie no owusiani ampi ne entewe eya Katonda ori no owusiza, kugere atuambre

4:12 Isaa 55:11; Efee 6:17; 1Pet 1:23; Owus 1:16 **4:14** Awaib 2:17-18; 3:1, 6; 5:5-6, 10; 7:24-28; 8:1, 3, 6; 9:11 **4:15** Awaib 2:18; 5:2; 7:26; 9:12; 1Yow 3:5

amasaasra kandi tueewue owusiza owuuzza oku-
tutunzia enyinga ezia turi no okuagala ino.

5

¹ Omukangasi omunene owa *awoozia ki
Omukangasi omunene owa awoozia alowolwa
agati ya awantu. Emirimo giae giri okuwaimerra
ku amang'ana aga-ambaane ni Katonda,
okufumizia Katonda ewintu ewia awantu
wafumiizie, alala no okukola emisango, ku
owuoni owua awantu wakorre.

² Awa na amasaasra na awantu awawula no
okumanya na awarekere engira endamu, aeniki
iye oona ari no owugata mala kiomo awantu awa
aindeng'era awo.

³ Ekio niki ekigera ni kumunigirizia mbwe
paka afumie omusango ku owuoni wuae
omwene, alala no owuoni owua awantu.

⁴ Awulao omuntu ooza yawa Omukangasi
omunene owa awoozia mala ku okuagala mbwe
atuukre owunene owuo, yaaya. Ni paka aetwe
ni Katonda okukola emirimo egia owoozia mala
kiomo Aruuni yaetwa.

⁵ *Kristo oona ngakaitwika owunene owua
okuwa Omukangasi omunene owa awoozia. Ni,
ni Katonda nio owamulaga mbwe,
“Ori Omuzia wange;

reero mbeere Swao.”*†

⁶ Kandi ansi andi yoona Katonda yawoola otino,
“Iwue ori omuoZIA amiire goona,

4:16 Efee 3:13; Awaib 7:19; 10:19 5:2 Awaib 2:17-18; 4:15; 7:28

5:3 Awal 9:7; 16:6; Awaib 7:27; 9:7 5:4 Okuf 28:1 * 5:5 Namba
nkulagaane ki Omuzia wange. † 5:5 Zabu 2:7 5:5 Awaib 1:5

mala kiomo Melkizedeeki.”†

⁷ Mu amiire aga Yesu yawanga ku ekialo kuno, yasawanga kandi yaisasaama Katonda, owae-sanga okumununula mu olumbe, no omwoyo ogwa kungulu amaziga ni gamuyooka. Kandi okusawa kwae kwatuuka aeniki yasawanga Katonda no owuti owungi.

⁸ Kukawa mbwe Yesu yawanga Omuzia owa Katonda otio, ni yaigerera okuwa omuntu ori no owuti ni kuwitra ku eminyako-nyaako egia yawitamo

⁹ kandi olwa yamala okuteewua awa omuntu osugre owulako embala, yairana awa omuntu owa awantu awamuere owuti wona watuukrako owuinunuzi owuira awantu mu owulamu owutariwua.

¹⁰ Kandi Katonda yawoola mbwe Yesu nio Omukangasi omunene owa awoozia mu engira efwana ne eya Melkizedeeki.

Okusiagiziwua ku okureka okuwa no okuganya ku Kristo

¹¹ Turi na amang’ana amangi aga tuesa okuwalaga ku amang’ana gano, ni ngakuri kunyoowu okugawoola goona gawaingirre aeniki okuigerera kwinyu kugia mpola.

¹² Kuwuene, kukawa mbwe nyingeeno mwona kusugaane kuwe mbwe muri awagerezi, ni mukia-agala okugererwa owuyia, engerera enyoowu ezitanikwa nazio mu okumanya amang’ana aga Katonda. Mukia-agala okunywa

† 5:6 Zabu 110:4 5:6 Awaib 6:20 5:7 Mari 14:32-42 5:8 Filiip 2:8; Awaib 3:6; 4:15 5:9 Awaib 7:27 5:10 Awaib 4:14; 6:20

mala amaweere ki awaana awakiari awang'eng'e, ni ng'ano okuria okukalu yaaya!

¹³ Omuntu-umuntu okiamenyere ku okunywa mala amaweere, iye akiari omwana muto kandi kiwulao ekia amanyire ku igerera eriri ku owuigolovu.

¹⁴ No okuria okukalu, no okwa awantu awamiire okuwa awantu wakulu, awa ku okunala no okuria okuria okwo, wamiire okuigerera aweene okugawula ewintu ewilootu ne ewiwiiwi.

6

¹ Kutio muturekane ne engerera enyoowu ezia awantu awa nikwo watanika okumanya amang'ana aga *Kristo, tugie emberi nawuno tutuuke mu okuwa awantu awakomere mu amang'ana aga Katonda. Ngatusugaane tutanike no okuinuula kandi engerera kiomo okugaluka okureka enkola eziira awantu mu olumbe,* okuwa no okuganya ku Katonda,

² ewilagirizio ku *owubatiiso, okuta amakono ku awantu, okuziuka okwa awafu alala ne ekiina ekituukre ekia awantu waaza okukengerwa.

³ Ni, ni Katonda aezaanie iwaga, tuuza okukola otio.

⁴ Awantu awamiire okuwona owueru kandi awamiire okugusa owulootu owuema ku igulu, namba awamiire okutuukra *Omwoyo Omweru ogwa Katonda

5:13 1Kori 3:1-2; 1Pet 2:2 **5:14** Awaru 16:19; 1Kori 14:20; Efee 4:14; Awaib 13:9 * **6:1** Namba *okukola oluswa okuwula ne emirimo.*

⁵ kandi awamiire okugusa owulootu owua amang'ana aga Katonda na amaani aga Katonda aaza okulagana mu amiire aga owutuuko

⁶ ngakuesekana okuwairania mu okugaluka okuema mu amawi, ni waizukre wairane enyima. Ni kutio aeniki okulaga okwa walagre Kristo omugongo okwo, kufwanana no okuirania Omuzia owa Katonda ku *omusalaaba kawiri, kandi okumususia emberi wa awantu.

⁷ Ilowa erinywa amanzi ne emvula ekuba nawuno rialawia emere etunzia awarimi awagirimire, nirio erituukra ensereki eema ku Katonda.

⁸ Ni ilowa eriamia amawua geng'ene riwula ne emirimo kandi riri ampi okufuwua. Owutuukre riiza okusambwa no omurro.

⁹ Awiiko wange, kukawa mbwe tugambagamba otino, ni turi no owusiani mbwe inywe muri no owukire ku ewintu wino kandi mbwe mukola ewintu ewilootu ewia owuinunuzi wureeta.

¹⁰ Kuwuene Katonda mulootu, ngarilawira emirimo giinyu egia mumiire okuwa ni mukola alala no olugonzi olwa mumiire okulagana ku iye ni mutunzia awantu waae kandi aweene mukiagiawugia emberi ni muwatunzia.

¹¹ Tuagala mbwe omuntu ki omuntu ku inywe akole olutuunyo mu okulagana olugonzi otio nawuno mu owutuuko, nikwo mumanye kuwuene mbwe muuza okutuukra ekia muteereko emioyo giinyu.

¹² Ngatuagala mbwe muwe awantu awagata yaaya, ni tuagala muwe awantu awalonda olun-

yaafwa olwa awantu awatuukra ekia Katonda yawaifuuwa kuwa-aa, ku okuganya no okuiy-orezia kwawu.

Katonda atuuusia okuifuuwa kwae

¹³ Olwa Katonda yaifuuwira Abraamu, yaifuuwa ne eriina riae iye omwene, aeniki awulao-uwula owundi chee ori omunene okumukira owa yaesanga okuifuuwa ne eriina riae. Yamuifuuwira

¹⁴ na awoola otino, “Kuwuene nyiza okukusereka kandi nyiza okuku-aa awiizukulu awangi ki omusenye!”†

¹⁵ Kandi kutio olwa Abraamu yamala okurindirra no owuoreevu, Katonda yamu-aa ewia yamuifuuwira.

¹⁶ Awantu ni waifuuwa, awaifuuwa ne eriina eria omuntu omunene okuwakira. Okuifuuwa ne ekintu kusimbiizia okuganyana okurio agati ya awantu kandi kumalao entaka ziona agati yaawu.

¹⁷ Kino nikio ekiagera ni Katonda aisimbiizia okutagaluka okwa omupango gwae, ku awantu awaazanga okutuukra ewintu ewia yaifuuwa okuwa-aa, no okuifuuwa ne eriina riae.

¹⁸ Katonda amiire okuifuuwa okutu-aa ewintu ewilootu kandi amiire okuifuuwa ne eriina riae omwene. Ewintu wiwiri wino ngawigaluka aeniki Katonda ngawoola owuweeyi yaaya.

Kutio ifwe awamiire okumurumukako kugere tutuukre owuiwiso, turi no owusiani ino kandi tuandre ku okukurindrira okutuukra ewintu ewilootu emberu, ni tuteereko emioyo wukalu.

19 Okurindirra okwa turi nakwo kuno okufwana ne ekikongo ekiambiriire omwoyo geeza wukalu. Kuingira mumsi kwawita epasia eya mu eema eya okusawa Katonda nawuno kwatuuka Asi Aeeru Owutuukre,

20 omwa Yesu yatusookra ki omuimerezi iifu. Yamiire okuwa Omukangasi omunene owa *awoozia owa amiire goona agawula ne entuuko mala kiomo Melkizedeeki.

7

Yesu akirre omuoZIA Melkizedeeki

1 Melkizedeeki ono yawanga omwami owa ekialo ekia Saleemu, lwona yawanga *omuoZIA owa Katonda ori kungulu okukira. Ya-agaana ni Abraamu na yairananga na aema mu okulwana na awaami awayakira mu iye mala amusereka.

2 NikuemaO Abraamu yamu-aa *endala ku ikumi ku ewintu wiona ewia yawanga nawio.

Eriina Melkizedeeki rilagana “omwami owa owuigolovu” ne eriina Saleemu rilagana “owuolu” kutio okueta “omwami owa Saleemu” kulagana “omwami owa owuolu.”

3 Yawulanga ni swae, ng’ina, namba owuiwulane wuae. Yawulanga owutaniko namba owutuuko, kandi ari omuoZIA amiire goona mala ki Omuzia owa Katonda.†

4 Ni kuri mbwe Abraamu nio owamu-aa endala ku ikumi ku ewintu ewia yanyaga awazigu mu iye, oingirizia mbwe yawanga omuntu omunene ofwana otie?

6:19 Awaib 9:3 6:20 Owut 14:17-20; Zabu 110:4; Awaib 4:14; 5:6, 10; 7:1-4 † 7:3 Zabu 110:4 7:4 Awaib 6:20

⁵ *Ensikirra ezia Muusa zigerera mbwe awi-izukulu awa Abraamu wasugaane wafumie endala ku ikumi okuema ku ewintu wiawu wiona. Ewintu wino wisugaane wieewue awada waawu awari awoozia kandi awiizikulu awa Laawi.

⁶ Melkizedeeki ono iye ngakaemanga mu owuiwulane owua *Awalaawi, ni kukawa kutio ya-toola endala ku ikumi ku Abraamu, kandi asereka omuntu owa Katonda yaifuuwa oku-aa ewintu ewilootu emberu.

⁷ Kandi ne ekintu ekia awantu woona wamanyire mbwe omuntu omunene nio osereka omuntu owa akirre.

⁸ Awoozia awatoola endala ku ikumi wari mala awantu awafwa, kutio Melkizedeeki ari omukaate okuwakira aeniki iye ario omulamu mala kiomo endagano ewoola.

⁹ Omuntu aaza yawoola mbwe Laawi, otoola endala ku ikumi ku awantu ono, oona yafumizia Melkizedeeki endala ku ikumi ni kuwitra ku Abraamu,

¹⁰ aeniki olwa Melkizedeeki yaagana na Abraamu, Laawi yawanga na akiari mu amasaai aga guukwa waae Abraamu.

¹¹ Ni kuri mbwe owuoziya owua Laawi, owua ensikirra eya Muusa yaiombokako, wuaesanga okugera omuntu na awa omutuufu owulako embala, ao otio ekiageranga ni Katonda ataa omuoziya wundi kandi oema mu owuiwulane owua Melkizedeeki owutari owua Aruuni niki katio?

¹² Ni kutio aeniki kunigirizia mbwe no omuoziya agalusiiwue, ensikirra yoona paka egaluke.

13 Omuozia ori Omwami iifu ogamba-gambwako ano, iye aema mu oluganda lundi olusaasa olutari olwa awoozia yaaya, kandi owulao namba omulala mu oluganda olwo omiire okuwaako omuozia oimerra ku *isiga eria okukola omusango.

14 Ne ekintu ekimanyikaane geeza mbwe Omwami iifu yaemera mu oluganda olwa Yuuda, kandi kiwulaooko ekintu ekia Muusa yawoola ku oluganda olwo ekigia ku emirimo egia owuozia, yaaya.

15 Kandi amang'ana agatuwoorre gano gawurikana geeza no omuozia wundi ofwanana ni Melkizedeeki alowoolwe okuwa omuozia.

16 Ee, omuntu olowoolwe okuwa omuozia ni nikulondokana no okuwa kwae na amaani aga okuwa no owulamu owutariwua, ni ng'ani ku oluganda olwa aemamo, yaaya.

17 Endagano emugamba-gambako ne ewoola etino,

“Ori omuozia amiire goona,
mala kiomo Melkizedeeki.”†

18 Tuwona mbwe ekia ensikirra enkulu eya Muusa ewoola ku owuozia kiteerwe antulo, aeniki yawulanga amaani kandi yawulanga ne emirimo.

19 Ni kutio aeniki ensikirra ngeesa okugera omuntu yawa omutuufu owulako embala. Ni nyingeeno turi ne engira endootu okukira, etuiira a-ampi ni Katonda, eya tuteereko omwoyo.

7:14 Owut 49:10; Math 2:6; Owus 5:5 † 7:17 Zabu 110:4 7:17
Awaib 5:6 7:18 Awaru 7:10, 24; 8:3; Efee 2:15 7:19 Awaru
3:20; 2Kori 3:6-11; Awaib 9:9

20-21 Katonda omwene yaifuuwa olwa omuozia ono yalowolwanga. Ni ngakaifuuwa na awoozia wandi waalowolwanga, yaaya. Yaifuuwa na amulaga otino,

“Omwami amiire okuifuuwa kandi ngaaza okugalusia amaingirizio gaae, ori omuozia amiire goona!”†

22 Ku okuifuuwa okwa Katonda yamuifuwira kuno, Yesu nio owusiani wuifu mu okukola *endagano endootu okukira ziona ni Katonda.

23 Awoozia awamiire okuwaaao wari awangi, aeniki olumbe lumiire okugera ni wareka emirimo giawu.

24 Ni Yesu iye ario omulamu amiire goona, kutio owuozi wuae wuwula ne entuuko.

25 Kutio ari na amaani aga okununula awantu awaaza ku Katonda ni wamuwitako, reero kandi amiire goona, aeniki ari omulamu amiire goona okuwaisasaamra Katonda.

26 Yesu nio Omukangasi omunene owa awoozia oesa okutuusia okuagala kwifu aeniki ari omweru owulako embala kandi aigoloole tiiri. Amenyere owulamu owuitengeeke kandi agingiriziiwue kungulu okukira igulu.

27 Agawukaane na Awakangasi awanene awa awoozia wandi woona, aeniki iye ngakumunigirizia mbwe akole emisango owuire ki owuire yaaya. Ee emisango egia awoozia wandi wasooka waikorra ku amawi gaawu aweene, nikwo waafumia egia okutoolao amawi aga awantu wandi. Iye yafumia omusango ogutoolao amawi aga awantu

† 7:20-21 Zab'u 110:4 7:22 Awaib 8:6 7:25 Awaru 8:34; Awaib 10:14; 1Yow 2:1 7:26 Awaib 4:15

woona olwa yafumia owulamu wuae lulala oluta-songwako olundi.

²⁸ Ni kutio aeniki ensikirra eya Muusa etulagirizia ku awoozia awari no owunyowu-nyoowu. No okuifuuwa okwa Katonda okwaza lunyima ne ensikirra emiire okuuza, kutulagirizia ku Omuzia owa Katonda ori omutuufu owulako embala amiire goona.

8

Omukangasi omunene owa awoozia owa endagano empia

¹ Ekineene ekikirre ku ewia tuwoola, ni mbwe nyingeeno katio, turi no Omukangasi omunene owa *awoozia owaikala ansi nyakukono okusaaza okwa entewe eya owuami eya Katonda Omukaate ku igulu.

² Ao nio akorra emirimo egia owuoZIA mu eema eya okusawa eri kuwuene, etaombookwe no okukono okwa omuntu yaaya, ni no *Omwami Katonda omwene.

³ Omukangasi omunene ki Omukangasi omunene owa awoozia aloworrwa emirimo egia okufumia empanwa alala ne emisango, kutio kwanigirizia mbwe ono oona awe ne ekintu ekia akafumia.

⁴ Kuweeko mbwe ari ku ekialo kuno, ngakaweere omuoZIA aeniki awantu awafumia empanwa ezigamba-gambwako mu endagano, wario.

7:27 Awaru 6:10; Awaib 5:3, 9; 7:25; 9:12, 26, 28; 10:10, 12; 1Pet 3:18 **7:28** Awaib 3:6 **8:1** Zabu 110:1; Awat 2:33; Awaib 1:3, 13; 4:14; 10:12; 12:2

⁵ Iwo wakola emirimo mu eema eri omufwano kandi ekiiruuzia ekia eema eri kuwuene eri ku igulu. Ekio nikio ekigera ni Muusa yasiagiziwua ni yaagalanga okuomboka eema eyo mbwe, “Paka owone mbwe o-ombooke ewintu wiona ewiwa mu eeme eyo, mu engira eya walagwa mu eki-giri!”†

⁶ Ne emirimo egia Yesu aazre okukola giri na amaani okukira egiawu, mala kiomo empur-izanio eya aazre okureeta agati ya Katonda na awantu eri na amaani okukira enkulu, kandi eisimbiire ku okuifuuwa okulootu okukira.

⁷ Kuweeko mbwe *endagano eyasooka yasuga mu engira ziona aa nekakeeya mu engira-ungira, lwona kirio ekikagerre ne eindi empia ewaao kandi?

⁸ Ni Katonda yatuukra awantu awayakola nawo endagano eyo ni wakeeyire: ekintu ekiagera na awoola otino,*

“Mbalaga mbwe enyinga ziiza,
ezia nyiza okukola endagano empia
na awantu Awaisraeli
kandi ne ekiriango ekia Yuuda.

⁹ Endagano eene neeza okufwanana ne
eya nyakola ni waaswawu
olwa nyawa-amba okukono
okuwakangatra ni mbafumia mu ekialo ekia
Misiri.

Ngawakarinda endagano eya nyakola nawo,
kutio nyawalaga omugongo.

† **8:5** Okuf 25:40 **8:5** Kolo 2:17; Awaib 9:2, 9; 10:1 **8:6** Luuk 22:20; Awaib 7:22; 8:13; 9:15; 12:24 * **8:8** Amatu gandi gaesa okugalusiwua mbwe yatuukra okukeeya kandi alaga awantu awo.

10 Ndaga ekiriango ekia Israeli mbwe endagano eya nyiza okukola nawo ngino:

Nyiza okuta *ensikirra ziangе mu amaingirizio gaawu

kandi nyiza okuzijoja mu emioyo giawu.

Nyiza okuwa Katonda waawu

kandi waaza okuwa awantu wange.

11 Awulao omulala ku iwo

ooza okugerera omwina waaе,

namba awulao omuntu ooza okugerera wamwawu waaе,

na amulaga mbwe ‘manya Katonda’

aeniki waaza onkuumanya woona,

okuemera ku ori ansi kutuuka ku omunene otuukre.

12 Aeniki nyiza okuwarekera amawi gaawu,

lwona nganyiza okuingirizia owuoni wuawu kandi.”†

13 Omwami na aeta endagano eno mbwe eri ‘empia,’ agera endagano eyasooka ne ewa ewula ne emirimo, kandi ekintu ekikulu-kulu ekia amiire gago gaawita, kiiza okuwua nawuno kiteeke no okuteeka.

9

Okusawa mu eema eya ku ekialo

1 Katio tutuukra mbwe *endagano eyasooka yaaza ne endagirra ezialaganga awantu engira ezia okusawa Katonda, alala ne eema omwa awantu wasawira Katonda ku ekialo kuno.

2 Eema eyo yawanga ne ewiyumba wiwiri. Mu akayumba akasookere akaaetwanga mbwe

† 8:12 Yere 31:31-34 8:12 Awaib 10:16-17

Asi Aeeru, nimwo omwa ekintu ekia ekimuri kiateewuangako, ne emeesa alala ne emikaati emieru ziawanga ni ziteewua.

³ No otambuka epasia eya okuwiri no oingira mumsi, otuuka mu akayumba aka okuwiri akaaetwanga mbwe Asi Aeeru Owutuukre.

⁴ Mumsi omwo, ziawangamo emeesa eya okusamba *owubaani eombookwe ne edhaabu, alala ne esanduuki eya endagano esanikiirwe ne edhaabu kungulu yayo yoona. Ewintu ewiawanga mu esanduuki eya endagano eyo, wiawanga ekimuga ekilongerwe ne edhaabu ekiateewuamo *maana, ensimbo eya Aruuni eyasewuka, alala na amawaale aga *ensikirra ikumi ezia endagano ziajojwako.

⁵ Kungulu ku esanduuki eyo, nio aetwa mbwe entewe eya amagongi, aa ziawangao endukwa iwiri ezietwa mbwe *kiruubi eziri no owunene eziyanzuule embaya yazio zigisanikira. Ni nyingeeno ngatuesa okunawula ewintu wino kilala-lala twawimala, yaaya.

⁶ Ewintu wiona ni wiawanga ni wimiire okuteewua mu engira eno, *awoozia waingiranga mu akayumba akatono aka enze kano owuire ki owuire, okukola emirimo giawu.

⁷ No Omukangasi omunene owa awoozia eng'ene nio owawanga na aganyiirwe okuingira mumsi mu akayumba aka mumsi, kandi mala kalala keng'ene ku omwaka. Ngakaesanga

9:2 Okuf 26:1-3; 25:31-39, 23-30; Awaib 8:5 **9:3** Okuf 26:31-33; Awal 16:1-2; Awaib 6:19; 9:7, 12; 10:20 **9:4** Okuf 16:31-34; 25:10-22; 30:1-10; Emba 17:6-11 **9:5** Okuf 25:18-22 **9:6** Emba 18:1-5; 28:1-8

okuingira omwo na awula na amasaai aga okufumizizia Katonda ku owuoni wuae omwene, no owuoni owua awantu awaawanga ni wakorre ni watamanyire.

⁸ Ni gano goona, *Omwoyo Omweru ogwa Katonda yalagananga mbwe engira eya okugia Asi Aeru Owutuukre yawanga ne ekiari okuigurwao awantu, eema eyasooka eyo ni yawanga ne ekiario.

⁹ Kino ne ekilago ku amiire agaturimo nyingeeno gano mbwe empanwa ne emisango egia awoozia wafumizizia Katonda, ngawiesa *okueruyia emioyo egia awantu awasawa Katonda, yaaya.

¹⁰ Ezio ziri mala endagirra eziambaane na amang'ana aga ewiokuria ne ewintu ewinyewewa, alala ne emigomo egia okuieruyia na amanzi. Endagirra ezigamba-gamba ku ewintu ewiwonwa wino, ziri mala ne emirimo nawuno engira empia eri endootu okukira, eeze.

Amasaai aga Kristo

¹¹ Olwa *Kristo yaaza ki Omukangasi omunene owa awoozia owa ewintu ewilootu ewiri ano nyingeeno,* yaingira mu eema enene kandi endongoole okukira ziona, ku igulu. Eema eno nekaombokwa no omuntu yaaya, kandi nekawanga endala ku ewintu ewialukwa ku ekialo kuno.

9:7 Awal 16:1-19; Awaib 9:25; 13:11 **9:9** Awaib 8:5; 7:19 **9:10**
 Awal 11:1-47; 15:1-33; Emba 19:1-22 * **9:11** Endagano zindi
 ziwoola mbwe ewiiza okuuzza. **9:11** Awaib 4:14

¹² Yagia mumsi aingira Asi Aeeru Owutuukre ao kalala, aa ataaza okuiranao olwa okuwiri kandi yaaya. Ngakaingira na amasaai aga embuzi na aga ewimoori, ni na amasaai gaae iye omwene, mala areeta owuinunuzi owutariwua.

¹³ Ensikirra eya Muusa ewoola mbwe, amasaai aga embuzi na aga amaiiri alala ni igoke eriemere ku emoori embuuka esambrwe, ni wiminzrwe ku awantu awatari aweeru, wiwaeruyia ku owumwamu wuawu.

¹⁴ Katio oingirizia mbwe amasaai aga Kristo, owa ni kuwitra ku Omwoyo Omweru orio amiire goona, yaifumizia Katonda ki omusango omweru oguwulako embala, gaaza okueruyia amaingirizio giifu owungi owuagana wutie† mu enkola eziira awantu mu olumbe, kugere tusawe Katonda omulamu?

¹⁵ Okufwa okwa Kristo okwo nikwo okugera na awa omuntu oreeta endagano empia agati ya awantu ni Katonda, kugere awantu awa Katonda yaeta watuukre ensereki etariwua eya Katonda yaifuuwa okuwa-aa. Ni kutio aeniki Kristo yafwa kugere asiwule awantu mu okuswawukwa ku amawi aga waakola ansi ya endagano enkulu.

¹⁶ No omuntu ajojere itu erilagana awantu awa omwene aagala mbwe waaze warie omwandu gwae, kunigirizia mbwe ni wakiari okugutoola wagurie, paka kulaganiwue geeza mbwe omuntu wazane amiire okufwa, awulao.

9:12 Awaru 3:25–26; Awaib 7:27; 9:25; 12:24; 13:12, 20; 1Pet 1:18–19 **9:13** Emba 19:1–10, 17 † **9:14** Endagano zindi ziwoola mbwe *amaingirizio giifu, na agandi mbwe amaingirizio giinyu.* **9:14** Awaru 7:5–6, 24–25 **9:15** Awaib 8:6

17 Ni kutio aeniki amang'ana agajojrwe mu itu ki erio, gaesa okutuusiwua mala no omuntu owa-gajoja afwire.

18 Kino niki ekigera ne endagano enkulu ngekaesanga okukola emirimo na amasaai gata-fukrwe ansi.

19 Olwa Muusa yamala okulaga awantu woona ensikirra ezia Katonda ziona, yatoola amasaai aga ewimoori na aga embuzi, alala na amanzi. Nikuemao, yakola na amatu aga omuti oguetwa mbwe aisoopu no owuwiri owuakanyu owua amagondi, okugaminza ku itu eria endagano eya Katonda erizingrwe, alala ni ku awantu awaawangao woona.

20 Muusa yawalaga otino, “Gano na amasaai agasiwrania endagano eya Katonda akorre ni in-ywe, kandi eya awasikiriire mbwe murinde.”†

21 Mu engira efwanani, Muusa yaminza amasaai ku eema† alala ne ewintu wiona ewia Awaisraeli waakolanga nawio mu okusawa Katonda.

22 Kuwuene ensikirra eagala mbwe ampi ewintu wiona wieruyiwue na amasaai, kandi amasaai ni gatafukrwe ki omusango, awantu ngawaesa okurekerwa amawi gaawu, yaaya.

Kristo yafumia omusango omulootu okukira

23 Ekio niki ekigera ni kwanigirizia mbwe eema eya awantu waasawangamo ku ekialo kuno alala ne ewintu wiona ewiawangamo, ewiawanga emifwano egia ewintu ewiri ku igulu, wieruzi-wue na amasaai aga emiandu. Ne ewintu

† 9:20 Okuf 24:8 † 9:21 Awal 8:15 9:22 Awal 17:11

ewiri ku igulu ewiene, iwio wiagalanga okueruzi-wua ne emisango emilootu okukira amasaai aga emiandu.

²⁴ Kristo ngakaingira mu eema eombookwe na amakono aga omuntu, eyawanga mala omufwano ogwa eema eya kuwuene eri ku igulu. Ni iye yaingira ku igulu mala aideng'a emberu wa Katonda ku iwaga riifu.

²⁵ Lwona ngakaingira ku igulu okugia okui-fumia ki omusango kangi kiomo awakangasi awa awoozia waaingiranga Asi Aeeru Owutuukre omwaka ki omwaka na amasaai agatari agaawu iwo aweene, yaaya.

²⁶ Aweeko ki wandi awo, Kristo akainyasiizie kangi ino okuemera mu okulukwa okwa ekialo. Ni aa okukola otio, mu amiire aga entuuko gano, yaifumia kalala keng'ene okutateewuako okundi, okutuweera omusango ogutoolao amawi giifu goona, ku okufwa okwa yatufwira.

²⁷ Mala kiomo kwateewua mbwe omuntu afwa olulala, nikuemao agia mu ekiina.

²⁸ Nintio lwona Kristo yafwa olulala lweng'ene ki omusango ogutoolao amawi aga awantu awangi. Aaza okuirana kandi, ni ng'ano okuuza okutoola amawi giifu kandi kawiri, yaaya. Ni aaza okureetra awantu awamurinda owuinunuzi.

10

Omusango ogwa Yesu yafumia kalala kandi owutuukre

9:23 Awaib 8:5 **9:26** Awaib 7:27 **9:28** Mari 10:45; Yowa 1:29; Gala 1:4; 1Timo 2:6; Awaib 9:14, 26; 10:10, 12, 14; 1Yow 2:2

¹ *Ensikirra eya Muusa yawanga mala ekiiruzia ekia ewintu ewilootu ewiazanga emberi, ni ng'ane ewintu ewiene yaaya. Kino nikiyo ekigera ni ngekaesanga *okueruyia awantu awasawa nawuno wawe awatuufu awawulako embala, ni kuwita ku emisango egiakolwanga omwaka ki omwaka egiwula ne entuuko gino.

² Kuweeko mbwe emisango egio giaesanga okueruyia awantu, kangato okugifumia kukae-mereziwue. Ni kutio aeniki awantu awasawa Katonda wakaeeruuye kalala kandi owutuukre; kandi wuwulao owuoni owukawanyaasiizie mu emioyo giawu kandi, yaaya.

³ Ne emisango egiakolwanga omwaka ki omwaka gino, giaizurizianga mala awantu mbwe wari awooni

⁴ aeniki okutoolao amawi na amasaai aga amairi na aga embuzi, ne ekintu ekikalu ekitaesekana.

⁵ Kino nikiyo ekiagera *Kristo olwa yaaza ku ekialo, na alaga Katonda otino,
 “Emisango egia emiandu ne egia emere
 ngokagonzia yaaya,
 no ompeere omuwiri gwange
 kugere nkole okuagala kwao.

⁶ Iwue ngokaomererwa yawa
 ne emisango egia emiandu egiasambwanga
 emiwiri giona
 ne ewintu ewia awantu wafumia ku amawi aga
 wakorre.”

⁷ Nikuema nyawoola otino,
 “Mpano ndi ano,
 miire okuuza okukola

okuagala kwao, Oo *Omwami Katonda

Ee, mala kiomo endagano ewoola ku inze.”†

8 Owusookere yawoola mbwe, “Ngokagala emisango egia amasaai aga emiandu, emere, emiandu egisambwa emiwiri giona ku *isiga eria okufumia omusango, ne egindi egia awantu wafumia ku amawi gaawu, kandi ngokasangaala nagio yaaya” (kukawa mbwe ensikirra yagalanga mbwe emisango gino gikolwe).

9 Yagia emberu na awoola otino, “Mpano ndi ano, miire okuza okukola okuagala kwao.” Kuno kulagana mbwe yaonanga *endagano enkulu kugere ateeo eindi empia.

10 Ekia Katonda aagala ni mbwe, ku omusango ogwa Yesu Kristo yatufumizia kalala kandi owutuukre, tukolwe awantu aweeru awatengeekrwe Katonda.

11 Endagano enkulu yagalanga mbwe *omuozia awe na aideng’a emberu wa isiga eria okufumia omusango owuire ki owuire, na afumia emisango egitaesa okutoolao amawi.

12 No Omuozia iifu omunene, iye yaifumia ku Katonda ki omusango omulala omulootu ogutoolao amawi aga awantu, amiire goona. Ni yamala okukola otio, yaikala ansi nyakukono okusaaza okwa Katonda Omukaate ku igulu.

13 Ao nio arindirra nawuno awazigu waae woona wateewue ansi ya amagulu gaae awataze,

14 aeniki no omusango omulala ogwa yakola guno, amiire okugera awantu awaeruyiwua ku

† 10:7 Zab'u 40:6-8 10:10 Awaib 7:27 10:11 Emba 28:1-8

10:12 Awaib 8:1 10:13 Yoswa 10:24; 1Kori 15:25; Awaib 1:13

amawi, okuwa awatuufu awawulako embala amiire goona.

¹⁵ *Omwoyo Omweru ogwa Katonda yoona asigika amang'ana gano ku ifwe mbwe gari kuwuene. Owusookere awoola ekia Omwami ya-woola mbwe,

¹⁶ “Eno nio endagano eya nyiza okuta agati yange nawo,
amiire ago ni gamiire okutuuka
nyiza okuta ensikirra ziangе mu emioyo giawu
kandi nyiza okuzijoja mu amaingirizio
gaawu.”†

¹⁷ Agia emberi na awoola otino,

“Ng’anyiza kandi okuingirizia

owuoni wuawu ne enkola ziauwu embiiwi.”†

¹⁸ Na awantu wamiire okurekerwa owuoni wuawu, omusango ogwa okutoolao amawi katio ngaguagalana kandi.

Okuambiwua amaani no okusiagiziwua

¹⁹ Kutio waamwifu, ku amasaai aga Yesu, nyingeeno tuesa okuingira Asi Aeeru Owutuukre ni turi no owusiani.

²⁰ Eno nie engira empia ereeta owulamu eya tuiguriirweo ewita ku epasia eri omuwiri ogwa Yesu omwene.

²¹ Kandi aeniki turi no OmuoZIA omunene okan-gatiire enyumba eya Katonda,

²² mutugie ampi ni Katonda no omwoyo oguwu-lamo okuisemerezia, ni turi no owusiani owuema mu okuwa no okuganya. Aeniki emioyo giifu

† **10:16** Yere 31:33 † **10:17** Yere 31:34 **10:17** Awaib 8:10-12
10:19 Awaru 5:2; Efee 3:12; Awaib 4:16; 9:8 **10:20** Math 27:51;
Awaib 9:3, 14-15 **10:21** Awaib 4:14; 3:6

egia mumsi egiawanga ni gimwamre, gimiire oku-minzwako amasaai aga Kristo okutueruyia kandi emiwiri giifu giona gioziwua na amanzi ameeru.

²³ Kutio mutuambe okurindirra okwa tuwoola mbwe turi nakwo wukalu, aeniki Katonda aesa okuteewuako omwoyo okutuusia okuifuuwa kwae.

²⁴ Mutuwone kiomo tuesa okuikalangusiana omuntu no omwina waae mu okuwa no olugonzi ne enkola endootu.

²⁵ Tutaaza twareka okugia mu okuikumia na awiina wiifu kiomo awandi wamiire okureka. Ni mutukalangusanie omuntu no omwina waae, ino-ino nyingeeno kiomo muwona owuire owua okuirana okwa Omwami ni wuri ampi.

²⁶ Ni tugiire emberu ni tukola-ukola owuoni, eno ni tumiire okumanya owuene, guwulao-uwula omusango gundi kandi ogukiasigaale oguesa okusanikira amawi giifu ago.

²⁷ Ekisigaale katio ni mala okuambwa no owuti owungi ni turinda okukengerwa ekiina ekiwiiwi ekia okusambwa no omurro omuyu le, oguuza okusamba awazigu awa Katonda.

²⁸ Omuntu-umuntu owatambuka ensikirra eya Muusa, yaesanga okukengerwa ekiina ekia olumbe na ata-ambirwe amasaasra namba wutono, ku amang'ana aga awawoni wawiri namba wasatu weng'ene.

²⁹ Ni katio oingirizia mbwe awantu awatazazata eriina eria Omuzia owa Katonda na amag-

10:22 Ezek 36:25; Efee 5:26 **10:23** 1Kori 1:9; Awaib 4:14 **10:24** Awaib 13:1 **10:25** Awat 2:42; 1Kori 1:13; Filiip 4:5; Awaib 1:13
10:27 Isaa 26:11; 1Thes 1:5-10; Awaib 9:27; 12:29 **10:28** Owuiz 17:6-7; 19:15

ulu kandi awatoorre wutono amasaai gaae aga endagano ki agatari ameeru, iwo Katonda ari-waswawuka no okusu owululu owufwana wutie? Awantu ki awo wanyega Omwoyo Omweru ogwa Katonda, oreetra awantu awa Katonda amasaasra.

³⁰ Aeniki tumanyire Katonda owawoola mbwe, “Okuswawuka awantu giri emirimo giange. Nyiza okuoloola omuntu ki omuntu owuagani ne enkola ezia yakola,”† kandi lwona mbwe, “Omwami aaza okukengera awantu waae ekiina.”†

³¹ Ne ekintu ekitiisia, omuntu okugwa mu amakono aga Katonda omulam!

³² Mutaaza mwalawira amiire aga mwasooka okutuukramo owueru, kiomo mwaimerra wukalu mu okuganya namba ni mwawitanga mu eminyako-nyaako eminene.

³³ Amiire gandi mwaneyegwa kandi mwakor-rwa uwiiwi emberu wa awantu, na amiire gandi mwatunzia awantu wandi awa eminyako-nyaako egifwana gitio gia-amba.

³⁴ Mwa-ambra awantu awaawanga mu owusiwe amagongi kandi mwaganya okunyagulwa ewintu wiinyu ni muri ne emioyo emisangaavu, aeniki mwawanga ni mumanyire mbwe inywe aweene muri ne ewintu ewilootu okukira, ewitariwua.

³⁵ Kutio mutaaza mwarigiza owusiani owua muri nawuo, aeniki Katonda aaza okuwa-aa omugawo omunene ku okuwa nawuo.

10:29 Awaib 6:4-6 **10:29** Mari 3:29; Awaib 6:6; 9:12; 2:3

† **10:30** Owuiz 32:36 † **10:30** Owuiz 32:35 **10:34** Awaib 11:26; 13:14; 1Pet 1:4-5

³⁶ Musugaane mukole olutuunyo kugere ni muire okukola okuagala okwa Katonda, muuze mutuukre ekia Katonda yaifuuwa okuwa-aa.

³⁷ Endagano ewoola otino:

“Wuangu-wuangu ino, ooza aaza okuuza kandi ngaaza okukinda, yaaya.

³⁸ Na awigolovu wange,* iwo waaza okumenya ku okuwa kwawu no okuganya.

Ni, ni wairaane enyima,

nganyiza okusangaala nawo, yaaya.”†

³⁹ Ni ifwe ngaturi awalala ku awantu awairana enyima kandi waaonwa, yaaya. Ni turi awantu awawa no okuganya kandi waanunulwa.

11

Emifwano emilootu egia okuwa no okuganya

¹ Okuganya kuri okuwa no owuene ku ekintu ekia turindirra okutuukra, kandi okuwula ni kaoozi ku ekintu ekia tutawona na amiiso.

² Okuganya nikwo okwagera ni Katonda aganya waaguukwa wiifu mu amiire aga kale.

³ Ku okuganya, tuwurra mbwe igulu ne ekialo wialukwa ku amang’ana aga Katonda yasikirra. Kutio ewintu ewiwonwa wialukwa ni kuema ku ewintu ewitawonwa.

⁴ Ku okuganya okwa Abeeli yawanga nakwo, yafumia omusango omulootu ogwa Katonda yaganya nagwo okukira ogwa Kaini yafumia.

10:36 Awaru 5:3; Awaib 3:14; 6:11–12; 12:1; Yako 1:3–4, 12; 5:11; 2Pet 1:6 * **10:38** Engalusi ndala enkulu ewoola *No omuigolovu*.

† **10:38** Abak 2:3, 4 **10:38** Awaru 1:17; Gala 3:11 **10:39** 1Pet 1:9 **11:1** Awaru 8:24–25; 2Kori 4:18; 5:7 **11:3** Owut 1:1; Zabu 33:6, 9; Awaru 4:17

Katonda yaganya no omusango ogwa yafumia, okulagana mbwe Abeeli yawanga omuntu omuigolovu. Kandi kukawa mbwe Abeeli yafwa kale-kale ino, ku okuganya okwa yawanga nakwo okwo, akiagamba-gamba ni ifwe na reero.

⁵ Ku okuganya okwa Enooka yawanga nakwo, Katonda yamutoola mu owulamu wuno agia ku igulu na atawitre mu olumbe. Ni kutio aeniki, ni yawanga na akiari okutoolwa, Katonda yamuganya ki omuntu owa yasangaala nae.

⁶ Kandi no omuntu awula no okuganya, ngaesa okusangaazia Katonda, yaaya. Aeniki omuntu-umuntu ogia ku Katonda, owusookere paka awe no okuganya mbwe Katonda ario, kandi mbwe ari ne empanwa eya a-aa omuntu-umuntu omuagala no omwoyo gwae gwona.

⁷ Okuganya okwa Noowa yawanga nakwo, nikwo okwagera na akonza owuato okununula nawuo awa mu enyumba yaae. Ku okuwurra amang'ana aga Katonda yamusiagizia nago ku ewintu ewiawanga ni wikiari okuikola okuemera ri, Katonda yamuingizia ki omuntu omuigolovu emberi waae. Na awantu awasigaale ku ekialo woona, iwo Katonda yawakengera ekiina ekia okufwa olumbe olwa amanzi.

⁸ Okuganya okwa Abraamu yawanga nakwo kwagera, olwa Katonda yamueta mbwe afume owaawu, agie mu ekialo kindi ekisaasa ekia Katonda omwene yagianga okumu-aa kiwe omugawo gwae, yaganya mala afuma okugia na atamanyire mbwe aa yagianga na ai.

⁹ Ku okuganya kwazane okwo, Abraamu yamenya ki omugeni mu ekialo ekia Katonda ya muifuwira. Yamenya mu amaeema mala kiomo Isaaka ni Yakoobo, awa Katonda yaifuwira owufwanani woona waamenya.

¹⁰ Yakola otio aeniki yarindiranga okuwona omugizi ogwa Katonda omwene nio owawanga omukwaguzi owa iyomboka kandi omuomboki wagwo. Omugizi oguri no owulusa owurio amiire goona.

¹¹ Ku okuganya okwa yawanga nakwo, Abraamu yawa swawu omwana, kukawa mbwe Saara yawanga omukazi otaiwula kandi iye omwene yona yawanga omuntu omukiire ino. Kino kiaikola aeniki omwene* yaganya mbwe Katonda owamuifuwira, arindre amang'ana gaae.

¹² Kutio ni kuemera ku omuntu omulala ono, owawanga ki omiire okufwa, awiizukulu awangi ki eng'eni-ng'eni ezia ku igulu kandi awataiwala ki omusenye ogwa ku esanyaata eya enyanza, waaiwulwa.

¹³ Awantu wano woona, waawa no okuganya nawuno mu okufwa kwawu. Ngawakatuukra ewintu ewia Katonda yawaifuwira yaaya, ni waawiwona kandi wawi-ingizia ni wiawanga ni wikiari ale ino. Iwo waaganya mbwe wari awageni kandi awalugendwa ku ekialo kuno.

11:9 Owut 35:27 **11:10** Awaib 13:14 * **11:11** Namba *Ku okuganya namba Saara owa olwiwulo lwae lwawanga ni lumiire okugia, yaeewua amaani aga okuiwula aeniki.* **11:11** Owut 17:19; 18:11-14; 21:2; Awaru 4:19-20 **11:12** Owut 12:2; 2Kori 1:9
11:13 Math 13:17; Yowa 8:56

14 Awantu awagamba-gamba watio walagana mbwe iwo wagala ekialo kiawu aweene.

15 Kuweeko mbwe waawanga ni wakiangirizia ekialo ekia waang'aanyamo, ao otio wakaweere ni iwaga eria okuirana eyo.

16 Ni aa okukola otio, iwo waawa na amiiga aga okugia mu ekialo ekilootu okukira, ekialo ekia ku igulu. Kutio Katonda ngawa ne ensuuko na aetwa Katonda waawu, aeniki amiire okuwaombokera omugizi.

17 Ku okuganya okwa Abraamu yawanga nakwo, olwa Katonda yamugeezaania, yaganya afumia Isaaka ki omusango. Iye owa Katonda yaifuuwira, yawanga na aikagre okufumia omuzia waae omulala eng'ene ki omusango.

18 Kukawa mbwe Katonda yawanga na amiire okumuifuuwira na amulaga mbwe, "Ni ku Isaaka nio awiizukulu waao waaza okuemako."†

19 Abraamu yawoola mu omwoyo gwae mbwe namba ni Isaaka afwire, Katonda ari na amaani aga okumuzisia awe omulamu kandi. Kandi mu engira indi, Katonda yairanizia Abraamu Isaaka omuzia waae na amutoola mu olumbe.

20 Ku okuganya, Isaaka yasereka Yakoobo ni Esaa mu owulamu wuawu owua emberu.

21 Ku okuganya Yakoobo olwa yawanga ampi okufwa, yasereka awazia awa Yoseefu wawiri, kandi yasawa Katonda na aisigiike ku ensimbo yaae.

11:16 2Timo 4:18; Okuf 3:6, 15; Awaib 13:14 11:17 Owut 22:1-14; Yako 2:21 † 11:18 Owut 21:12 11:19 Owut 22:2, 5; Awaru 4:21; 2Kori 1:9 11:20 Owut 27:27-29, 39-40 11:21 Owut 47:31-48:20

²² Ku okuganya Yosefu, olwa amiire aga owulamu wuae gawanga ni gari ampi okuwua, yagamba-gamba ku okufuma okwa Awaisraeli mu ekialo ekia Misiri kandi yawasikirra mbwe waginge ewigumba wiae wagie nawio, ni wang'aanya eyo.

²³ Ku okuganya, awiiwuzi awa Muusa waa-muwisa ku emienzi isatu aeniki waawona mbwe ngakawanga omwana-unwana, kandi ngawakatia *ensikirra eya Faraao, omwami owa Misiri, yafumia.

²⁴ Ku okuganya, Muusa ni yawanga na amiire okuwa omuntu mukulu, yalowa okumanyikana kiomo omuzia owa omwala owa Faraao.

²⁵ Yakenga mu omwoyo gwae mbwe kwawanga okulootu okugia okunyaasiwua wululu alala na awantu awa Katonda, okukira okumenya owulamu owuizuule ne ekisangaalo ekia owuoni wureeta, ku amiire amatono.

²⁶ Yatoola okutuukra ensuuko ku amang'ana aga *Kristo ki ekintu ekinene okukira okuwa no owunyazi owua mu ekialo ekia Misiri, aeniki yarindiranga okutuukra omugawo gwae mu amiire agaawanga ni gakiari emberi.

²⁷ Ku okuganya, Muusa yafuma mu ekialo ekia Misiri, ni ng'ani mbwe yatianga okusu okwa omwami yaaya, ni yagia-ugia aeniki yafwana owawonanga Katonda otawonwa na amiiso.

²⁸ Ku okuganya, Muusa yakola omugomo ogwa *Pasaaka kandi yasikirra Awaisraeli okuminza

amasaai ku ewiriango, kugere *enyankoi owa olumbe ataaza yaita awaana awa Awaisraeli awa oluweri.

²⁹ Ku okuganya, Awaisraeli waawita ku Enyanza Enyakanyu † ki awantu awagenda-genda ku ilowa ikalu. No olwa awantu awa Misiri waageezaania okukola owufwanani, enyanza yawamira wona!

³⁰ Ku okuganya, enzizi eya omugizi ogwa Yeriiko yaolomoka ewuera ansi boo, olwa awantu awa Katonda waaguisunguuziako ku amiire musamvu.

³¹ Ku okuganya, Raabu omukazi omusoodani yaingizia awantu awa Muusa yatuma okugia okuwwarra ekialo owuiwisi, kandi ku okukola otio ngakaitwa alala na awantu awaalowa okuwurra Katonda.‡

³² Iwaga riiza riankeeya okuwoola amangi ku awantu kiomo Gidioni, Baraaki, Samsooni, Yefutha, Daudi, Samweli, alala na *awagambi.

³³ Wano na awantu awa ni kuwitra ku okuganya okwa waawanga nakwo ku Katonda, waakira ewialo ewia owuami ewingi mu amaye, waakangatra ewialo no owuigolovu kandi waatuukra ewintu ewia Katonda yawaifuuwira. Awandi awaaigalao eminwa egia endwe,

³⁴ wazimia endimi ezia omurro oguakaka kandi wamizuka ku okuitwa ne emiambe. Owunyowu-

11:28 Okuf 12:1-14 † **11:29** Elagana, Enyanza eya Amatuutu.
11:29 Okuf 14:21-29 **11:30** Yoswa 6:12-21 ‡ **11:31** Namba awataganyire ku Katonda. **11:31** Yoswa 6:23 **11:32** Awak 4:4-5:31; 6:11-8:32; 11:1-12:7; 13:2-16:31; 1Sam 16:1, 13; 1Awaam 2:11 **11:33** Awak 14:6-7; 1Sam 17:34-36; Dani 6:1-28

nyoowu wuawu wuagalusiwua wuwa amaani kandi waairana wawa awakalangufu mu iye mala wavuna awazigu waawu awaaema mu ewialo ewigeni.

³⁵ Ku okuganya, awakazi wandi waaziusiziwua awantu waawu awaawanga ni wamiire okufwa, wawatoola wagia nawo.

Awandi okuganya kwawu ku Katonda kwagera waitwa owululu, ni walowere okureka okuganya kwawu kugere walekulwe wawe owuyanga, ni wari no okuagala mbwe waaze waziusiwue watuukre owulamu owulootu okukira.

³⁶ Awandi waang'ong'oonrwa kandi waswawukwa enkowa uwiiwi. Awandi waasiwua ne eminyororo kandi warigizwa mu owusiwe.

³⁷ Waakubwa na amawaale nawuno wafwa, awandi waakengwa wawaluulwa embaala wiwiri, na awandi waaitwa ne emiambe. Awandi waagenda-genda ni wiiwooye amaseero aga amagondi na aga embuzi. Waataka kugia okuria, waanyasiwua wululu kandi wakorrwa uwiiwi owuluguulwa.

³⁸ Awantu wano waatoolwa ki awatasugre no okumenya ku ekialo kuno. Waagenda-genda ni wakuba eno ne eno mu ekeewa ni waiwisa mu ewigiri, kandi mu embagatana ezia amawuuta ni mu amiina aga mu ilowa muni.

³⁹ Awantu wano wona Katonda yasangaala nawo ku okuganya kwawu okwa waawanga nakwo ku iye. Kukawa kutio, awulao namba

11:34 Dani 3:23-25 **11:35** 1Awaam 17:17-24; 2Awaam 4:18-37

11:36 Yere 20:2; 37:15 **11:37** 2Amiir 24:21; Yere 26:23

omulala ku iwo owatuukra ewintu ewia Katonda yaifuuwa okuwa-aa.

⁴⁰ Ni kutio aeniki Katonda yawanga no omupango omulootu ni ifwe okukira, kugere mala ni wari alala ni ifwe, nikwo wakolwe awantu awatuufu awawula ne embala.

12

Katonda agolola awaana waae no olugonzi

¹ Kutio aeniki tusunguziiwue no omurima omunene ogwa awawoni ku owulamu owulagana okuganya okunene tutio, mutuvuule ekintu-ukintu ekiiza kiatuweera ekigazio tute ansi, ino-ino owuoni owuuzza wuatunaga. Kandi muturumuke embiro ezia Katonda atuteriire emberu no olutuunyo.

² Mutute amiiso giifu ku Yesu tiiri, iye owa okuganya kwifu kuisigiikeko okuemera mu owutanikro kutuuka mu owutuuko. Omwene yaganya okufwa olumbe olwa ensuuko ku *omusalaaba aeniki yawanga na amanyire owusangaavu owua yaazanga okutuukra emberu. Nyingeeno aikaale nyakukono okusaaza okwa entewe eya owuami eya Katonda.

³ Mute amaingirizio giinyu ku iye owasikia omwoyo gwae ni yawitanga mu ewintu ewiwiiwi wiona ewia awantu awooni waamukorra, kugere mutaaza mwaluya kandi mwafwa emioyo.

⁴ Mu okulwania owuoni, inywe mukiari okutuuka aa amasaai giinyu gasulula.

⁵ Kusi mumiire okulawira amang’ana aga Katonda awakalangusia nago na awaeta awaana waae? Yawoola otino:

“Mwana wange, otatoola okugololwa okwa
*Omwami Katonda wutono
kandi otafwa omwoyo na akugaania ekintu.

⁶ Aeniki Katonda agolola awaana waae awa agonziizie
kandi aswawuka awantu woona awa aingizia
ki awaana waae.”†

⁷ Musikie emioyo giinyu ni Katonda awagolola, aeniki nintio akorra awaana waae. Kusi arioko omwana otagololwa ni swae?

⁸ Iwue no otagololwa kiomo awaana woona wakorrwa, kane ngori omwana owa mu enyumba ndiki-ndiki, no ori mala enzagukirwa.

⁹ Ni tu-aa waasoifu awa ku ekialo kuno awatugolola ni tukorre uwiwi owuti, katio tusugaane tuiisie ansi owufwana wutie emberu wa Soifu owa ku igulu kugere tumenye owulamu owutariwua?

¹⁰ Waasoifu watugolola ku emiaka emitono, kandi wakola watio kiomo iwo aweene wawuine. No okugololwa okwa Katonda okwo, kulootu ku ifwe aeniki okuagala kwae ni mbwe tuwe awantu aweeru kiomo iye.

¹¹ Enyinga ezia omuntu agololwa, awona uwiwi kandi ngawona geeza, yaaya. Kukawa kutio, lunyima, okugololwa okwo kureetra awantu awaigereere nakwo, owulongoole no owuolu mu owulamu wuawu.

† **12:6** Emfu 3:11, 12 **12:6** Owus 3:19 **12:7** Owuiz 8:5 **12:10**
Math 5:48; 2Pet 1:4

12 Kutio mukalangusie amakono giinyu agadembuuke, na amasigamo giinyu amadewenyu.

13 “Mugolole engira eya amagulu giinyu galonda ewe enyigolovu,”† kugere awantu awawalonda, wakawa mbwe wari wanyowu-nyoowu namba awarema, ngawaaza okuwa uwiiwi okukira kiomo wari, ni waaza okulama.

Okulaga Katonda omugongo kulowerwe

14 Mukole wukalu muwone mbwe mumenyere no owuolu na awantu woona kandi mumenye owulamu owueru aeniki awantu awatari aweeru ngawariwona Omwami.

15 Muwone mbwe awulao omuntu ku inywe okeeyire okutuukra owusiza owua Katonda kandi mbwe emizi emilulu, egitawania kandi egimwamia awantu, gitaaza giawakomamo.

16 Muwone mbwe awulao omuntu ku inywe ori omusondo namba otaiwariire ni Katonda ki Esaa, owaguzia omugawo gwae ogwa omuzia owa oluweri, no okuria okulala kweng’ene.

17 Mumanyire mbwe lunyima ni yaagalanga mbwe atoole ensereki eya omugawo ogwo, yalowua kandi kukawa mbwe yaguagala na amaziga amangi gamuyooka, okwo ngakukagalusia ekiamala okuwisiwua namba wutono.

18 Inywe mukiari okuuzza mu ekigiri ekiesa okuambwa na amakono, ekigiri ekiyia no

12:12 Isaa 35:3 † **12:13** Emfu 4:26 **12:14** Zabu 34:14; Math 5:9; Awaru 14:19; 1Kori 7:15; Awaib 12:11 **12:15** Owuiz 29:18; Gala 1:6 **12:16** Owut 25:29–34 **12:17** Owut 27:30–40

omurro. Mukiari okuuzza mu ekierema, ansi ayumbre kandi aa omuyaga ogwa ekiwunzu-wunzu guwuuta kiomo Awaisraeli waakola ku ekigiri ekia Sinaai.

¹⁹ Eyo waawurra olwiga ni lurra wukaalu, no omwoyo ogwawoolanga amang'ana agaagera awantu waisasaama Katonda mbwe areke okugamba-gamba nawo.

²⁰ Waakola watio aeniki amang'ana aga Katonda yasikirra na awoola mbwe, "Namba ni kuri mbwe omwandu nigwo ogutazre ekigiri ekio, paka kukubwe na amawaale gufwe,"† gaawambia owuti ino.

²¹ Ewia waawona ao wiatiisianga, okwagera ni Muusa awoola mbwe, "Nyadada no owuti."†

²² Ni inywe muuzre mu ekigiri ekia *Sayuuni, Yerusaleemu omugizi ogwa Katonda omulamu oguri ku igulu. Muuzre ku okuikumia okwa *enyankoi amaelufu na amaelufu awaizuule ne ekisangaalo du.

²³ Muuzre mu okuikumia okwa awaana awa oluweri awa amiina gaawu gaajojwa ku igulu. Muuzre ku Katonda omwene, omukengi owa ekiina ekia awantu woona kandi ku emioyo egia awantu awigolovu awa Katonda amiire okuta wawa awatuufu awawulako embala.

²⁴ Muuzre ku Yesu otaao *endagano empia agati ya Katonda na awantu kandi ku amasaai agaminzwa agawoola amang'ana amalootu okukira amasaai aga Abeeli.

12:19 Okuf 19:16-22; 20:18-21 † **12:20** Okuf 19:12, 13 † **12:21** Owuiz 9:19 **12:22** Gala 4:26; Awaib 13:14 **12:23** Owus 3:5 **12:24** Luuk 22:20; Owut 4:10; Awaib 8:6; 9:12-22; 1Pet 1:2

25 Muwone mbwe ngamulowere Katonda ogamba-gamba ni inywe. Aeniki ni kuri mbwe Awaisraeli awaalowa okuwurra aga Muusa owawasiagizia ku ekialo ngawakamizuka, katio ifwe kuuza okutuweera uwiiwi owufwana wutie ni tulowere okusiagiziwua okwa omuntu oemere ku igulu?

26 Anyuma aria omwoyo gwae gwazegezia ekialo, ni nyingeeno amiire okuifuuwa na awoola mbwe, “Olwa okuwiri kandi nyiza okuzegezia, ng’ane ekialo kieng’ene, ni kugia igulu riona.”†

27 Ing’ana eriwoola mbwe “Olwa okuwiri kandi” rilagana mbwe ewintu ewialukwa wiona wiiza okuzegeziwua, kugere ewintu ewitaesa okuzegera wieng’ene wiwe mbwe niwio ewisigalao.

28 Kutio mutuiranizie Katonda otioo, aeniki ifwe tutuukra owuami owutaesa okuzegera. Mutusawe Katonda mu engira enzeru eya aganyire nayo, ni tulagana owuti kandi ni tumutiire ino,

29 aeniki Katonda iifu afwana omurro ogusamba gwamala chwe.†

13

Emirimo egiomerezia Katonda

1 Mugie emberu no okuwa no olugonzi agati iinyu kiomo awada ku *Kristo.

12:25 Awaib 2:2; 3:7-19; 6:4-6 † 12:26 Agaai 2:6 12:26 Okuf 19:18; Agaai 2:6, 21 12:28 Awaib 13:14 † 12:29 Owuiz 4:24 13:1 Gala 6:10; Awaib 6:10; 10:24; 13:16; 1Pet 1:22

² Mutaaza mwalawira okuingizia awageni yaaya, aeniki ku okukola otio awandi wamiire okuingizia kugia *enyankoi ni watamanyire.

³ Muingirizie Awakristo awiina wiinyu awari mu owusiwe, mala kiomo kukaweere mbwe mwona muri nawo mu owusiwe; kandi muingirizie awari mu eminyako-nyaako mala kiomo kukaweere mbwe mwona muri nawo mu eminyako-nyaako egio.

⁴ Okukwezana ne ekintu ekisugaane okueewua owuti na awantu wooka,* kandi owuriri owua awantu awakwezaane paka wurindwe no owueru wuona, aeniki Katonda aaza okukengera awantu wooka awari awasoodani alala na awagia ku iseero na awakazi namba awasaaza awa awandi, ekiina.

⁵ Muwe ale no okugonzia amasendi mu owulamu wuinyu kandi muigute ne ewintu ewia muri nawio aeniki Katonda amiire okuwoola otino, “Ng’anyiza okuwareka,

lwona ng’anyiza okuwalaga omugongo, yaaya.”†

⁶ Kutio tuwoola no owusiani mbwe, “Katonda nio ontunzia, kutio ng’anyiza okutia ekintu.

Katio niki ekia omuntu aesa okunkorra?”†

⁷ Mutalawira awakangasi wiinyu awamiire okuwagerera amang’ana aga Katonda. Muingirizie owulamu owua wamiire okuwa

13:2 Owut 18:1-8; 19:1-3; Awaru 12:13; 1Timo 3:2; 5:10; 1Pet 4:9; 3Yow 5-8 **13:3** Math 25:36; Awaib 10:34 * **13:4** Namba *mu engira ziona*. **13:4** 1Kori 7:2-4; 1Thes 4:3-7 † **13:5** Owuiz 31:6
13:5 Filiip 4:11-12; 1Timo 6:7-10 † **13:6** Zabw 118:6, 7

ni wamenyere kandi mwona mukole wukalu muwone mbwe mumenyere no okuganya okufwanana no okwawu.

⁸ Yesu Kristo no omulala otagaluka izo, reero kandi amiire goona.

⁹ Mutaaza mwasemereziwua ne engerera engeni ezigawukane-gawukaane, yaaya. Kuri kulootu ne emioyo giifu gikalangusiwua no owusiza owua Katonda, ni ng'ani ne endagirra ezigamba-gamba ku ewiokuria ewisugaane wizirwe ne ewitasugaane wizirwe, aeniki wuwulao owuitunzi owua endagirra ezio zireetra awantu awazilonda.

¹⁰ Turi ni *isiga eria okukola omusango eria awantu awakola emirimo mu eema eya okusawa Katonda ngawaganyiirwe okuriirako.

¹¹ *Omuozia omunene aingira Asi Aeeru Owutuukre na aingre amasaai aga emiandu ki omusango ogwa okufumia owuoni. Ne enyama eya emiandu egio esambrwa enze eya omugizi.

¹² Kutio Yesu yoona yanyaasiziwua enze eya ekiriwua ekia omugizi kugere aeruyie awantu na amasaai gaae omwene, wawe aweeru.

¹³ Kutio mutumugieko enze eya ekambi, tugie tuwone ensuuko ezia omwene yawona.

¹⁴ Aeniki ku ekialo kuno, ifwe tuwula no omugizi oguuza okuwaaamiire goona. Ni turindirra okugia ku omugizi ogukiari emberu, oguuza.

¹⁵ Kutio, ni kuwitra ku Yesu, mutufumizie Katonda omusango ogwa okumutondowola enyinga

13:7 1Kori 4:16 **13:8** Isaa 41:4 **13:11** Awal 16:15; Okuf 29:14; Awaib 9:7 **13:12** Luuk 23:26; 22:20 **13:14** Filiip 3:20; Awaib 11:9-10, 13, 16; 12:22, 28; 1Pet 2:11; Owus 21:2

ziona ni tugamba-gamba ku owunene owua erina riae.

¹⁶ Kandi mutalawira okukorra awandi geeza, no okugawira awandi ewintu wiinyu aeniki Katonda asangaala ne emisango ki egio.

¹⁷ Mu-ee awakangasi awawakangatiire owuti kandi mukole ewia wawalagre. Wakola emirimo egia okurinda emioyo giinyu ni wamanyire mbwe waaza okuirania amang'ana emberi wa Katonda. Muwawurre kugere wakole emirimo giawu no owusangaavu, ni ng'ani ki omusigo yaaya, aeniki okukola otio ngakuuza okuwatunzia, yaaya.

¹⁸ Muganye mutusawire Katonda. Tuwula ne ekitukengera ekiina mu emioyo kandi tuagala mbwe tumenye owulamu owueerwe owuti mu ewintu wiona ewia tukola.

¹⁹ Ino-ino, mbasawa mbwe munyiyembere Katonda kugere ampe iwaga eria okuwairanako eyo wuangu ano.

Okusawa na amakeezio agatuukre

²⁰ Nsawa Katonda oesana owuolu, owa ni kuwitra ku amasaai aga *endagano etaoneka amiire goona, kandi owaziusia Yesu Omwami iifu ori Omwai owa amagondi omunene,

²¹ mbwe aganye awa-ee ewintu ewilootu wiona ewiagalana kugere mukole okuagala kwae. Kandi musawa mbwe awa-ee amaani aga okukola ewintu ewimusangaazia, ni kuwitra ku Yesu

13:15 Zab'u 50:23; Efee 5:19-20 **13:16** Filiip 4:18; Awaib 13:1
13:17 Ezek 3:17; Awat 20:28-31; 1Kori 16:16; 1Pet 5:1-4 **13:18**
Awat 24:16; Awaru 15:30; Awaib 10:22 **13:20** Luuk 22:20; Yowa
10:11; Awaib 9:12; 8:6

Kristo osugre no okueewua owunene amiire goona agawula ne entuuko! *Amin.

²² Waamwifu, mbaisasaama mbwe muganye muwurre amang'ana aga mbajojeere mu itu erimpi rino, okuwakalangusia nago.

²³ Nyagala muwe no okumanya mbwe wamwifu Timotheo yamiire okusiwulwa aemere mu owusiwe. Na atuukre ano wuangu, nyiza okuuza nae ni nyiza okuwawona.

²⁴ Awiifu munkeezizieko awakangasi wiinyu na awantu awa Katonda wona. Awakristo awaema Itaalia wawatumiire amakeezio.

²⁵ Owusiza owua Katonda wuwe ni inywe mwona!†

13:21 Efee 4:11-16; Efee 2:12-13; 1Yow 3:22 **13:23** 1Kori 4:17

† **13:25** Amatu gandi gasongako 'Amin!' *ku inywe mwona.*

Endagano Empia New Testament in Suba (KE:sxb:Suba)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Suba

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9966001964

The New Testament

in Suba

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

93fc4f7e-5cd9-51de-b2f3-908502e7f99b